

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Stedelijke Basisschool - De Stadspoort te GENT

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	21055
Instelling	Stedelijke Basisschool - De Stadspoort
Directeur	Caroline VAN DER HEYDEN
Adres	Coupure Rechts 54 - 9000 GENT
Telefoon	09-225.59.28
Fax	09-223.04.60
E-mail	stadspoort.dir@gent.be
Website	www.destadspoort.net
Bestuur van de instelling	Stad Gent - Dep. Onderwijs en Opvoeding
Adres	Keizer Karelstraat 1 - 9000 GENT
Scholengemeenschap	Nexus Gandae
Adres	Neermeerskaai 2 - 9000 GENT
CLB	Interstedelijk CLB Gent
Adres	Jubileumlaan 215 - 9000 GENT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	12-01-2015, 13-01-2015 en 15-01-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	15-01-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	30-01-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Johan KETS
Teamleden	Liesbet CRIEL, Regine VANDERVEE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	14
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	16
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Afstemming met partners	18
4.2 Evaluatiepraktijk.....	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	25
6.1 Wat doet de school goed?.....	25
6.2 Wat kan de school verbeteren?	25
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	25
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	26
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Enkele jaren na de verhuis van de vroegere 'oefenschool Wispelberg' naar de Coupure, koos de school een nieuwe naam: de Stadspoort. Dat was meteen ook de aanleiding voor een herbronning van haar pedagogisch project. Aandacht voor cultuur vormt de rode draad doorheen vele initiatieven. De school rekruteert vooral kinderen uit de nabije buurt en telt een behoorlijk aantal leerlingen uit anderstalige gezinnen.

Op basis van het vooronderzoek op 6 januari 2015 onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspanningen van de kleuterafdeling om voor Nederlands en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze of de eindtermen voor Nederlands en muzische vorming nagestreefd en bereikt worden. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de afstemming op andere partners en van de evaluatiepraktijk. Ze onderzocht aspecten van het algemeen beleid en een selectie van overige erkenningsvoorwaarden. Ten slotte ging ze ook na in welke mate de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

In de **kleuterafdeling** streven de leerkrachten de ontwikkelingsdoelen voor **Nederlands en muzische vorming** in voldoende mate na. Beide leergebieden komen op een geïntegreerde wijze aan bod in de thema's. Bij de keuze van activiteiten richten de leerkrachten zich op de leerplandoelen, zonder de interesse van de kleuters te negeren. Muzische vorming krijgt een brede en gevarieerde invulling. Voor Nederlands is de variatie aan werkvormen en de talige verrijking van de hoeken in sommige klassen eerder beperkt. De stimulerende begeleidingsstijl van de kleuteronderwijzers zorgt voor een warme klassfeer, waarin kleuters zich mogen en durven uiten. Leesbevordering en ontluikende geletterdheid krijgen waardevolle impulsen. Rekening houdend met de taaldiversiteit in de klas, krijgt woordenschatuitbreiding dan weer maar weinig expliciete aandacht. Het werkelijkheidsgerichte aanbod zorgt voor exploratiekansen en een rijke impressie die de muzische ontwikkeling bevorderen. Een doelgerichte observatie en formeel zorgoverleg zijn twee aspecten die meer aandacht vragen bij het begeleiden van kleuters in hun ontwikkeling. In de groepen die daarvan kunnen genieten, betekent de ondersteuning van de zorgleerkracht een meerwaarde.

In de **lagere afdeling** bereiken de leerlingen de eindtermen in voldoende mate, zowel voor Nederlands als voor muzische vorming. Voor het leergebied **Nederlands** vertrouwen de meeste teamleden hiertoe voluit op een onderwijsleerpakket. Slechts weinigen durven een kritische selectie maken op basis van de essentiële leerplandoelen voor hun klas of in functie van de vorderingen van leerlingen. In verschillende groepen krijgen schriftelijke (soms meer technische) aspecten van taal een duidelijke voorkeur, soms ten nadele van mondeling taalgebruik en strategieën. Voor leesbevordering lopen waardevolle initiatieven. Ook in de lagere afdeling valt de positieve, stimulerende omgang met de leerlingen op. Leerkrachten doen behoorlijke inspanningen voor een preventieve basiszorg bij het begeleiden van leren en ontwikkeling, hoewel ook hier slechts enkele klassen kunnen rekenen op leerlinggebonden zorgondersteuning. Het vernieuwde leerplan 'taalbeschouwing, strategieën en interculturele gerichtheid' kreeg nog weinig expliciete aandacht binnen het team.

Het traject dat het team aflegde bij de implementatie van **muzische vorming** werpt zijn vruchten af. Leerkrachten zorgen voor een doelgericht en breed aanbod voor elk van de muzische domeinen. Zowel impressie en expressie krijgen ruime kansen en daarvoor zijn ook de nodige middelen beschikbaar, niet in het minst voor het domein media. Onder impuls van twee 'cultuurambassadeurs' zorgt het team voor een evenwichtige invulling van dit leergebied. Het maakt daarbij frequent gebruik van het culturele aanbod binnen de stad. Hoewel nog in een beginfase, kiest het team voor een ontwikkelingsgerichte evaluatievorm die aansluit bij de vooropgestelde doelen. Nascholing, ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst en gericht overleg zijn factoren die teamleden in hun professionele aanpak ondersteunen.

Het onderzoek van de kwaliteitsbewaking richtte zich in de eerste plaats op de **afstemming tussen school en CLB en andere partners**. De school onderhoudt een frequent contact met het CLB. Naast ondersteuning voor individuele leerlingenbegeleiding, vraagt het team geleidelijk ook meer structurele hulp op schoolniveau. Zowel de samenwerkingsafspraken als de evaluatie ervan gebeuren op een formele wijze. Maar de klasleerkrachten zijn daar niet rechtstreeks bij betrokken. De informatie-uitwisseling met logopedisten, revalidatiecentra en een kindertherapeut verloopt veeleer informeel. De samenwerking met GON-begeleiders richt zich op leerling- en klasniveau, maar nog minder op professionalisering van het hele team.

Een tweede proces in de focus is de **evaluatiepraktijk** binnen de school. De visie op evaluatie binnen het team groeide voor een deel vanuit de bijsturing van het leerlingenrapport in de lagere afdeling. Hoe dat moet in de kleuterafdeling, komt in de visietekst vrijwel niet voor; vandaar wellicht de nog onduidelijke observatiepraktijk. Maar ook in de lagere afdeling berust het opvolgen van leerlingen in hun leerproces nog meer op impliciete verwachtingen dan op duidelijke afspraken. Vaak ligt de klemtoon op gemakkelijk meetbare doelen. Een positieve uitzondering daarop vormt de ontwikkelingsgerichte evaluatie van muzische vorming. Ook het gymrapport toont een duidelijke link met het leerplan. Voor zelfevaluatie door de leerlingen lopen er een aantal interessante initiatieven.

Het **algemeen beleid** binnen de school berust hoofdzakelijk bij de directeur, die zich laat adviseren door een kernteam. Ze stuurt vernieuwingsprioriteiten aan vanuit een meerjarenplanning en doet geregeld beroep op de pedagogische begeleidingsdienst. De school verzamelt outputgegevens, maar gebruikt die nog te weinig in functie van kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar aspecten van de **regelgeving** toont aan dat de school de onderzochte regelgeving meestal respecteert, behalve voor de onderwijstijd in de kleuterafdeling en de dossiers met betrekking tot het getuigschrift basisonderwijs. Het onderzoek naar de **bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne** van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de school voldoende belang hecht aan het systematisch opsporen en beheersen van risico's op dit vlak.

De onderwijsinspectie formuleert een **gunstig advies** voor het erkenningsonderzoek, zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling. Ook voor 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' en voor de overige erkenningsvoorwaarden, is het advies 'gunstig'. De inspectie waardeert de inzet van de teamleden en is ervan overtuigd dat de school de vaststellingen in het verslag zal gebruiken om verder te streven naar kwaliteitsvol onderwijs.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Afstemming met partners

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands in voldoende mate na. Het doelgerichte aanbod en de stimulerende begeleidingsstijl ondersteunen de taalontwikkeling bij kinderen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in voldoende mate na. Een gevarieerd en breed aanbod van doelgerichte activiteiten biedt kleuters ruime kansen om te experimenteren en om zich op een muzische wijze te uiten.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Bij de planning van thema's en activiteiten hanteren de kleuteronderwijzers leerplandoelen als referentiekader. Ze verwijzen daarvoor naar een koepelgebonden instrument met geclusterde doelen. Enkele keren verwijst iemand ook naar de decretale ontwikkelingsdoelen. Per activiteit kiezen ze een haalbaar aantal doelen die ze hierbij willen nastreven. Naast andere leergebieden komen doelen uit de verschillende domeinen van Nederlands en muzische vorming daarbij op een geïntegreerde manier aan bod. Daarnaast beschikt het team over verschillende hoeken- en activiteitenfiches, waarin ze telkens een aantal leerplandoelen in de focus plaatsen. Deze fiches tonen een gradatie naargelang de leeftijd van de kleuters.

In hun digitale agenda kunnen de kleuteronderwijzers volgen welke doelen ze al kozen in de loop van het schooljaar. Hiaten die ze op die manier ontdekken, sturen ze in de volgende thema's bij.

Onder impuls van een 'cultuurambassadeur' brengt het team de gekozen doelen voor muzische vorming nauwgezet in kaart. Deze aanpak ondersteunt het streven naar evenwicht en volledigheid en zorgt voor een breed en gevarieerd muzisch aanbod in de verschillende groepen.

Elke kleuteronderwijzer beschikt over een 'begrippenlijst', die een leeftijdsgebonden spreiding voorstelt bij de opbouw ervan. Ook de leerkrachten in de beginklas van de lagere afdeling hebben die lijst. Toch melden teamleden dat ze niet echt meer als leidraad fungeert. Ondanks de instroom van heel wat kleuters uit anderstalige gezinnen, is er geen afspraak over het doelgericht selecteren van basiswoordenschat voor het lopende thema. Bij de jongste kleuters biedt een bronnenboek hierbij wel inspiratie. Maar er is weinig afstemming voor een geleidelijke opbouw van functionele thema- en schooltaal over de klassen heen.

Het team maakte afspraken voor een doorgaande lijn in het gebruik van kalenders en pictogrammen. Toch brengen individuele afwijkingen en interpretaties de continuïteit soms in het gedrang. De afstemming tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar krijgt wel de nodige aandacht. Vooral oudere kleuters krijgen heel wat kansen om boodschappen te 'noteren' en te 'lezen'. Er lopen binnen de school waardevolle initiatieven in het kader van boekpromotie. Een boekenronde, het voorleesproject, samen een boek maken ... zijn slechts enkele voorbeelden.

Het team benut de exploratiekansen die de onmiddellijke omgeving van de school biedt. Kleuters gaan geregeld naar theater- en filmvoorstellingen, op museumbezoek ... Dit zorgt voor een werkelijkheidsgericht aanbod en rijke impressies.

Verschillende teamleden doen inspanningen om kleuterinitiatief ruime kansen te bieden. Oudere kleuters bepalen voor een groot deel zelf de invulling van sommige thema's. Bij diverse muzische en taalactiviteiten krijgen kinderen ruimte om te kiezen, om alternatieven te formuleren of om zelf verantwoordelijkheid op te nemen.

Tijdens het contractwerk leren kleuters hun taken zelfstandig plannen en evalueren. Teamleden bouwen deze werkvorm geleidelijk op, in functie van de leeftijd van de kinderen.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Een efficiënt gebruik van de beschikbare onderwijstijd blijft een aandachtspunt voor de school. Voor het moment 'geleid spel' dat aansluit op de speeltijd heeft het team wel een fiche met enkele doelen voorzien. Maar een doelgerichte selectie en opbouw of uitbreiding in functie van de ontwikkeling van kinderen ontbreekt nog.

Dat geldt ook voor de ochtendactiviteit, die start met een 'vrije-keuzemoment'. Teamleden motiveren dit vanuit waardevolle argumenten als welbevinden en contact met de ouders. Maar het wekt tegelijk ook de indruk dat tijdig starten niet zo belangrijk is. Daardoor komen sommige kleuters vaak te laat, ondanks de inspanning die het schoolbeleid hiertoe levert. Positief is dan weer dat de meeste teamleden dit probleem onderkennen en bereid zijn om het aan te pakken.

De kleuteronderwijzers zorgen voor een warm pedagogisch klimaat in hun klas. Hun stimulerende interactie met kinderen ondersteunt een veilige sfeer, waarbinnen kleuters zich talig en muzisch durven uiten.

Sommige teamleden dagen kinderen uit tot actief taalgebruik, bijvoorbeeld bij het zelfstandig formuleren van vragen. Anderen vervallen soms in een gesloten vraagstelling, waardoor ze kleuters aanzetten tot 'ja/nee-antwoorden' of éénwoordzinnen.

De talige verrijking van het hoekenaanbod binnen de thema's heeft nog groeikansen. Vaak presenteren kleuteronderwijzers boeken in functie van het onderwerp, maar een uitnodigende inrichting van de boekenhoek krijgt soms te weinig aandacht. In verschillende klassen is er een letterhoek of een poppenkast. Maar in andere hoeken zijn de mogelijkheden tot het actief verwerven van functionele woordenschat nog beperkt. Weinig klassen beschikken over een luisterhoek; sporadisch is er een muziekhoeke. In de huishoeke en de winkelhoeke is er mogelijkheid tot interactie tussen kleuters onderling.

Tijdens kringmomenten proberen vele kleuteronderwijzers nieuwe woordenschat te visualiseren via materialen of foto's. Kleuters mogen ook vaak de betekenis van sommige begrippen uitbeelden. Toch is er in verschillende klassen slechts een beperkte aandacht voor een rijk en begrijpelijk taalaanbod, dat afgestemd is op de taaldiversiteit binnen de groep.

De muzische verwerking van opgedane impressies krijgt zowel tijdens groepsactiviteiten als in de hoeken ruime mogelijkheden. Kinderen krijgen heel wat kansen tot exploreren en experimenteren.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Het kleuterteam geeft aan dat ze over de nodige ontwikkelingsmaterialen beschikken om de doelen voor beide leergebieden op een efficiënte manier na te streven. Hier en daar lijkt het ontwikkelings- en spelmateriaal toch aan een opfrisbeurt toe.

Soms zorgen kleuteronderwijzers zelf voor interessant materiaal of nodigen ze kleuters uit om iets van thuis mee te brengen rond het lopende thema.

Infrastructuur

Verschiedende groepen beschikken over ruime lokalen, die heel wat bewegingskansen en een uitgebreid hoekenaanbod mogelijk maken. De inrichting van de lokalen wisselt van groep tot groep. Sommige zijn overzichtelijk en efficiënt gestructureerd, andere ogen nogal overladen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing

De kleuteronderwijzers hanteren bewust positieve feedback bij het beoordelen van het handelen en de taal van kleuters. Gedurende de dag volgen ze kinderen in hun activiteiten en betrokkenheid. Ze stellen vaak vragen aan kleuters om hun denkproces te leren kennen of om ze aan te zetten tot reflecteren. Opvallend gedrag noteren ze als losse observaties per kleuter. Die gaan vaak over talige, over sociale of over zindelijkheidsaspecten; soms over (meer technische) muzische deelvaardigheden. Ook een kindertekening geeft een beeld van de ontwikkeling op dit vlak. In tegenstelling tot de mondelinge feedback zijn deze notities – op enkele uitzonderingen na – geformuleerd in termen van 'wat nog niet lukt'.

Teamleden verwoorden dat ze nog op zoek zijn naar het juiste observatie-instrument. De 'algemene observaties' bieden ondersteuning bij oudercontacten, maar houden weinig verband met de vooropgestelde doelen. Ze missen ook een duidelijke structuur om een brede kijk op het totale kind te garanderen.

Bij de uitgebreide ontwikkelingslijsten komen taalontwikkeling en muzische ontwikkeling wel aan bod. Maar het bijhouden van deze zorgobservatielijsten voor de volledige klasgroep is een hele karwei en lijkt weinig nieuwe informatie te geven over kinderen met een 'normale' ontwikkeling. De frequentie en het gebruik ervan in functie van ontwikkelingsondersteuning verloopt niet altijd even functioneel.

Oudere kleuters nemen deel aan schooloverstijgende testen, die onder meer aspecten van taalontwikkeling en schoolrijpheid meten.

Rapporteringspraktijk
Interne en externe
communicatie

Op de klasblog kunnen ouders zien wat hun kleuter in de klas meemaakt. Foto's, filmpjes en korte teksten illustreren de invulling van de gekozen thema's. Ook aan de klasdeur noteren verschillende kleuteronderwijzers informatie over voorbijge of komende activiteiten. Ze stellen dat deze vorm van communicatie geen drempel vormt voor anderstalige ouders. Geregeld organiseert het kleuterteam 'toonmomenten', waarbij kinderen rapporteren aan andere klassen. Ook ouders worden hierop uitgenodigd.

Begeleiding Observaties en vaststellingen vormen het uitgangspunt voor extra ondersteuning van sommige kleuters. Vaak gebeurt dit niet vooraf gepland, maar vanuit een intuïtieve alertheid organiseren kleuteronderwijzers individuele begeleiding voor kinderen die niet evolueren zoals verwacht. De beschikbaarheid van ondersteunende materialen of inspirerende bronnenboeken is op dit vlak vrij beperkt.

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Het is nog geen gewoonte om bij de voorbereiding van activiteiten te differentiëren in de nagestreefde doelen voor sommige kinderen. In enkele dagplanningen zijn soms waardevolle pogingen merkbaar.

Enkel de oudste kleuters kunnen beroep doen op de hulp van de zorgleerkracht. In overleg met de klasleerkracht zet zij klasinterne of -externe remediëring op voor groepjes kleuters. Haar inzet krijgt veel waardering binnen het team. De kleuteronderwijzers van de andere groepen staan vrijwel alleen om de basiszorg en verhoogde zorg voor hun kinderen te organiseren. Behalve voor kleuters met externe hulp, hebben zij ook geen formeel zorgoverleg. Dit bemoeilijkt de doorstroming van professionele expertise op dit vlak.

Afstemming tussen CLB en school De zorgleerkracht en de kleuteronderwijzers contacteren het CLB voor die kleuters bij wie de ontwikkeling erg moeilijk verloopt. Hierdoor kan de externe remediëring en begeleiding tijdig starten.

Professionalisering De school heeft de voorbije jaren sterk ingezet op de implementatie van het leerplan muzische vorming. De expertise die de 'cultuurambassadeurs' op dit vlak konden opbouwen, vormt hierbij een belangrijke steun voor de professionalisering van het team.
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Ook individuele teamleden kiezen geregeld nascholingen om hun deskundigheid te verhogen.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. Een stimulerend en warm leerklimaat in elke klasgroep en de degelijke basiszorg vormen daarbij twee belangrijke troeven.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Vooraf het onderwijsleerpakket is bepalend bij de keuze en de uitvoering van het aanbod voor dit leergebied. De onderwijzers richten zich op de leerstofindeling en de lesdoelen die de methode voorstelt. Sommigen nemen die weinig kritisch over, anderen selecteren doelen die ze essentieel achten voor hun leerjaar. Meestal vertrouwen ze erop dat ze op die manier voldoen aan de verwachtingen van het leerplan. Of dit effectief ook zo is, werd slechts beperkt in vraag gesteld. Toch argumenteren de onderwijzers van de eerste klas dat ze een nieuw leerpakket kozen in functie van een breder taalaanbod en van een betere aansluiting met de volgende groepen.

De spreiding van de leerinhouden over het schooljaar is een oefening die elk teamlid vrij nauwgezet in kaart brengt. De directeur volgt dit op. Uit planningen en observaties blijkt dat schriftelijk taalgebruik en meer technische doelen van spelling en taalsystematiek behoorlijk meer aandacht krijgen dan doelgerichte luister- en spreekactiviteiten. Strategische vaardigheden worden veelal slechts impliciet meegenomen. Anderzijds kunnen sommige leerkrachten wel voorbeelden geven van functionele spreek- en schrijfopdrachten, als interviews, uitnodigingen, presentaties ...

Hoewel in enkele groepen ook reclameteksten en stripverhalen aan bod komen, is de variatie aan teksttypes doorheen de klassen veeleer beperkt.

Het team neemt waardevolle initiatieven rond leesbevordering. Boekpromotie, boekbesprekingen, auteurslezingen, bibliotheekbezoek ... stimuleren de interesse in boeken en het leesplezier.

In verschillende klassen waren mooie voorbeelden van horizontale samenhang tussen Nederlands en muzische vorming of wereldoriëntatie merkbaar. Geregeld selecteren teamleden ook doelen rond sociale vaardigheden en leren leren, die aansluiten bij de les Nederlands. In sommige klassen is de integratie van ict heel sterk.

Leerlingen krijgen kansen tot samenwerking en interactie. Vaak is er ruimte om te reflecteren over eigen prestaties en die van medeleerlingen. Sommige onderwijzers stimuleren de inbreng van kinderen en laten een persoonlijke aanpak toe.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De meeste teamleden kiezen op hun lessenrooster voor de maximum onderwijstijd, die de eigen koepel voor de realisatie van het leerplan Nederlands suggereert.

In vrijwel alle groepen valt het stimulerend leerklimaat in positieve zin op. De onderwijzers beklemtonen het belang van welbevinden als voorwaarde voor leren. Ze expliciteren hun geloof in de capaciteiten van kinderen en hanteren frequent positieve feedback. Ze hanteren gevarieerde werkvormen, die de leerlingenactiviteit en de betrokkenheid stimuleren. Geregeld mogen leerlingen hun klasgenoten bij een taak ondersteunen.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De klassen zijn meestal goed gestructureerd. De klasbibliotheken bieden doorgaans voldoende eigentijdse lectuur. Alle klassen - behalve één - hebben een digitaal bord, dat leerkrachten op een functionele manier inschakelen in de les. Onthoudbladen en heuristieken aan de klaswand bieden de leerlingen houvast en helpen hen hun denken te structureren. Ook hierbij gaat het vaak over spelling en taalsystematiek. In sommige klassen is slechts een beperkt aantal woordenboeken voorhanden.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Net als bij de planning van het aanbod, vertrouwen de meeste teamleden op de evaluatieprocedure die het onderwijsleerpakket voorstelt. Sommige vullen die aan met eigen toetsen. Het leerlingenrapport laat uitschijnen dat het domein spreken zelden evaluatie kent. Toch verwoorden de meeste leerkrachten hoe ze aspecten van dit domein evalueren tijdens presentaties en praatrondes. Ook 'spreekbeurten' krijgen een beoordeling, hoewel het leerplan dit niet als een ideale communicatieve situatie ziet. Toch doen sommige teamleden waardevolle pogingen om hiervoor criteria met de leerlingen te bespreken.

Voor besprekingen van boeken en van de actualiteit overlegden enkele leerkrachten over doelgerichte evaluatiecriteria. In andere lessen blijft de feedback beperkt tot 'goed, leuk ...' of is het vooral de leerkracht die reflecteert aan de hand van meer impliciete criteria.

In tegenstelling tot de mondelinge positieve feedback, is de commentaar in werkschriften en op toetsen zeer sober. Vaak is het enkel een paraaf of een code naast de punten of de doorstreepte fouten. Enkele onderwijzers gebruiken beloningsstempels om jonge kinderen te motiveren.

Het team hanteert enkele genormeerde testen om de voortgang van onder meer spelling en technisch lezen in kaart te brengen. In een aantal klassen zijn deze metingen nog weinig gericht op bijsturing. Een efficiënt leerlingvolgsysteem dat de taalvaardigheid van kinderen op een ruimere manier opvolgt, ontbreekt nog.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Tijdens een overgangsgesprek bij het einde van het schooljaar geven teamleden informatie over de leerlingen aan elkaar door. De zorgcoördinator vult deze beeldvorming aan met extra gegevens over zorgleerlingen. Voor de eersteklassers voorziet de school een instaptoets om de schoolse taalvaardigheid te meten. De betrokken leerkrachten volgen de aanpaksuggesties voor risicoleerlingen, die bij de toets horen. De verdere beeldvorming gebeurt vooral op basis van methodegebonden toetsen en bijbehorende foutenanalyses. Over de structuur en de frequentie van observaties zijn er weinig afspraken binnen de school.

De zorgleerkracht bundelt jaarlijks nauwgezet alle leerlingeninformatie in individuele mappen, die ze bijhoudt in het zorglokaal. Omvang en bereikbaarheid zijn twee kritische factoren, die een transparante doorstroming van deze gegevens in de praktijk bemoeilijken.

De klasleerkrachten leveren waardevolle inspanningen om de preventieve basiszorg in hun klas op een zinvolle manier in te vullen. Ze bieden passende differentiatie, ondersteund door de materialen van het leerpakket. Hun remediëringsoverleg en de effecten ervan houden ze nauwgezet bij per leerling.

Als voorbereiding op het zorgoverleg, schatten ze de competenties van elke leerling in, zij het op een eerder intuïtieve wijze. Ze plannen welke leerlingen ze diepgaander willen bespreken. Zo nodig stellen ze samen met de zorgleerkracht een individueel of groepshandelingsplan op. Hierbij ligt de klemtoon toch nog vaak op schriftelijke taalvaardigheid.

De zorgleerkracht biedt vrijwel uitsluitend in de eerste klas ondersteuning op leerlingenniveau. Dit resulteert in een intensieve begeleiding, die de betrokken leerkrachten zeker op prijs stellen. De andere groepen missen deze ondersteuning, waardoor de 'verhoogde zorg' voor een aantal leerlingen aan efficiëntie inboet.

Afstemming tussen CLB en school

Wanneer remediëren op klasniveau onvoldoende resultaten oplevert, werkt de school samen met externe partners. Het CLB neemt de uitbreiding van zorg op en/of fungeert als draaischijf tussen school en andere externe partners (revalidatiecentra, logopedisten, GON-begeleiders ...).

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

Het team ondernam nog maar weinig initiatieven om het vernieuwde leerplan 'taalbeschouwing, strategieën en interculturele gerichtheid' te implementeren.

Visieontwikkeling

Bij de uitwerking van een talenbeleid staat de school nog aan het begin van een ontwikkelingsproces, ondanks de inputkenmerken. Recent ging een werkgroep aan de slag; een eerste ontwerp tekst ligt klaar.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate. Het kwaliteitsvol implementatietraject resulteert in een doelgericht en evenwichtig aanbod, stimulerende ondersteuning en een ontwikkelingsgerichte evaluatie.

Curriculum	Voor dit leergebied vormt het leerplan heel duidelijk het referentiekader bij de
Onderwijsaanbod	keuze van activiteiten. Het team verwijst in een digitale dagplanning naar een
<i>Referentiekader</i>	verzameling geclusterde leerplandoelen. Zoals afgesproken, kiest elke
<i>Planning</i>	onderwijzer een haalbaar aantal doelen en formuleert daar ook concrete
<i>Evenwichtig en volledig</i>	lesdoelen bij.
<i>Samenhang</i>	Elke klasleerkracht houdt een overzicht bij van de uitgewerkte muzische
<i>Brede harmonische vorming</i>	activiteiten per domein. Daarnaast beschikken velen over uitgebreide
	documentatiemappen met muzische technieken of zoeken ze inspiratie op het
	internet. Een digitale inventaris van behandelde doelen attendeert de leerkracht
	op eventuele lacunes. Die stuurt hij dan bij door een gerichte keuze van
	vervolgactiviteiten.

Elke leerkracht beschikt over een visuele voorstelling van de werkvelden binnen elk muzisch domein. Dit stimuleert de aandacht voor evenwicht en volledigheid binnen het aanbod. Te meer daar een verantwoordelijke leerkracht dit overzicht gebruikt om de muzische activiteiten over de klassen heen in kaart te brengen. Indien nodig doet zij ook voorstellen tot bijsturing. Daardoor krijgt elk domein een rijke en gevarieerde invulling. Ook media ontsnapt niet aan de aandacht, waardoor de leerlingen bij het einde van de basisschool in hoge mate over competenties op dit vlak beschikken.

Verschillende onderwijzers laten de keuze van muzische activiteiten aansluiten bij onderwerpen die in andere leergebieden aan bod komen. Tijdens de observaties werd ook duidelijk dat leerkrachten inspanningen doen om kinderen inspirerende impressies te laten opdoen en dat ze tijd maken om die samen te analyseren. Tijdens en na de activiteit volgde in vele gevallen een zinvol reflectiemoment.

De school werkt samen met een brede waaier aan culturele organisaties. De 'cultuurambassadeur' volgt hun aanbod nauwlettend op en doet haar collega's voorstellen rond interessante en betaalbare initiatieven. Daardoor kunnen leerlingen kennismaken met toneel, film, opera, cabaret ... Het contact met diverse vormen van kunst- en cultuureducatie stimuleert de ontwikkeling van een persoonlijke smaak.

Onderwijsorganisatie	De school kiest voor het minimum aantal lestijden dat nodig is om de doelen te
<i>Onderwijstijd</i>	realiseren, volgens de inschatting van de koepel. In enkele groepen is dat zelfs
<i>Klasmanagement</i>	iets minder. Teamleden argumenteren dat ze sommige doelen ook (impliciet) in
	andere leergebieden nastreven.

Het hoger beschreven veilig klasklimaat is een voedingsbodem voor ongedwongen en persoonlijke expressie. Tijdens de activiteiten heerst meestal een ongedwongen sfeer, waarin leerlingen betrokken bezig zijn.

Sommige onderwijzers houden het expressiemoment vrij strak geleid. Anderen laten meer ruimte voor initiatief aan de leerlingen, waarbij de kans op een creatieve vormgeving stijgt.

Onder de middag kunnen vrijwilligers deelnemen aan de bijeenkomsten van het schoolkoor. In de gangen is leerlingenwerk tentoongesteld, waardoor de school een muzische sfeer uitstraalt.

Materieel beheer**Uitrusting***Leermiddelen*

Naar verluidt beschikken teamleden over de nodige gebruiks- en verbruiksmaterialen om een gevarieerd muzisch aanbod te realiseren. Zeker op het vlak van media zijn de nodige toestellen en hardware ruim beschikbaar. De digitale borden bieden leerkrachten de mogelijkheid om zowel over het resultaat als over het muzisch proces te reflecteren met de leerlingen. Ze verhogen ook de kansen op een rijke impressie. De school heeft een aantal muzische materialen en bronnenboeken aangekocht. Leerkrachten kunnen daaruit inspiratie putten bij het voorbereiden van activiteiten.

Evaluatie**Evaluatiepraktijk***Evenwichtig en representatief**Gericht op bijsturing*

Het team beschikt over een opsomming van belangrijke focuspunten per muzisch domein. Het hanteert die als criteria bij het formuleren van feedback voor de leerlingen. Ook hier valt het positieve, aanmoedigende karakter van deze feedback op.

In verschillende klassen krijgen leerlingen de kans om hun mening te geven over de eigen realisatie en die van medeleerlingen. Vele leerlingen slagen erin om een genuanceerd oordeel te verwoorden. Daarbij stimuleert de leerkracht een gedeelde aandacht voor product en proces. Ook de wijze van samenwerken is soms onderwerp van reflectie. Geregeld organiseert het team 'toonmomenten', waarbij leerlingen hun realisaties aan andere klassen en ouders mogen voorstellen.

Recent introduceerde het team een leerlingenportfolio als alternatieve vorm van evaluatie. Dit proces is nog maar pas opgestart, maar toont een aantal interessante mogelijkheden. Leerlingen mogen zelf de realisaties kiezen waar ze trots op zijn. Ze moeten ook noteren waarom dat zo is en hoe ze tot het resultaat kwamen. Daaronder geeft ook de leerkracht feedback en tips, rekening houdend met de vooropgestelde doelen en focuspunten. Uit een gesprek met vertegenwoordigers van de leerlingenraad blijkt dat ze deze werkwijze sterk waarderen.

Rapporteringspraktijk*Evenwichtig en volledig**Interne en externe**communicatie*

Muzische vorming is niet opgenomen als onderdeel van het leerlingenrapport, waardoor de optie om 'te rapporteren over de totale persoonlijkheid van het kind' niet helemaal uit de verf komt. De portfolio's gaan niet mee naar huis, maar liggen wel ter inzage bij het oudercontact.

Tijdens activiteiten nemen leerkrachten foto's of maken ze korte filmpjes van het creatieve proces. Ze bekijken die samen met de leerlingen en plaatsen ze op de schoolwebsite. Waardevol als rapporteringsvorm, maar als kans voor onderbouwde evaluatie worden ze minder benut.

Begeleiding**Leerbegeleiding***Beeldvorming**Zorg*

Muzische competenties van kinderen in kaart brengen, was nog geen prioriteit binnen het team. Informeel hebben leerkrachten wel zicht op de talenten en interesses van hun leerlingen. Tijdens toonmomenten krijgen kinderen de kans om hun talenten in de kijker te stellen.

Leerkrachten zorgen voor veiligheid en welbevinden tijdens muzische activiteiten en scheppen zo basisvoorwaarden voor ontwikkeling. Leerlingen krijgen soms de kans om keuzes te maken op basis van hun interesse.

Kwaliteitszorg De school liep een waardevol traject bij de implementatie van muzische vorming. Leerplandoelen bepalen grotendeels de richting die het team kiest. De nodige ondersteuning komt vanuit nascholing, de pedagogische begeleiding en de interne cultuurambassadeurs. Een beperkt aantal hanteerbare documenten versterken dit proces. Het team houdt de vinger aan de pols tijdens overlegmomenten en blijft zoeken naar verbetering, onder meer op het vlak van evaluatie. Deze aanpak kan model staan voor andere vernieuwingsinitiatieven. Het team houdt dit proces bij in een (digitaal) cultureel groeiboek. De website illustreert met een waaier aan waardevolle initiatieven hoe de school in de voorbije jaren cultuur en muzische vorming aanpakte.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Ze kan hiervoor uitgebreid rekenen op de preventiedienst en het facility management van het stadsbestuur en het stedelijk onderwijs Gent. De preventiedienst voert geregeld controles en risicoanalyses uit en verzamelt analyses van deskundigen en desgevallend opmerkingen van het personeel. Zo kennen de school en de preventiedienst de tekorten en zijn beiden waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van de leerlingen en van het personeel. Sommige kleine tekorten werkt de school momenteel weg, andere verbeteringen zijn op korte of middellange termijn gepland binnen de voorziene budgetten van het stedelijk onderwijs van de stad Gent. Tijdens haar bezoek aan de school stelt de onderwijsinspectie vast dat het bestuur de laatste jaren sterk heeft geïnvesteerd in de verbetering van de bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving. Het schoolgebouw werd grondig gerenoveerd en alle lokalen kregen een opfrisbeurt. De geactualiseerde asbestinventaris en de vereiste milieumelding zijn in aanvraag. De gezondheid en de hygiëne van leerlingen en personeelsleden is gegarandeerd, met uitzondering van de structurele scheiding van de toiletten voor personeelsleden, jongens en meisjes en een aangepast toegankelijk uniseks toilet. De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne omwille van de systematiek in de aanpak ervan door de preventiedienst. De onderwijsinspectie vertrouwt erop dat de instelling de resterende opmerkingen, zoals die zijn aangegeven bij de laatste rondgang van de preventieadviseur en de externe preventiedienst, wegwerkt.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	neen

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Afstemming met partners

Doelgerichtheid De school vindt een netwerk met externe partners vooral belangrijk in functie van de individuele begeleiding van kinderen. Dat is dan ook haar meest voorkomende vraag voor ondersteuning door het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding). Recent verruimt deze visie zich geleidelijk naar een meer structurele samenwerking op schoolniveau, onder meer voor het coachen van leerlingengroepen en op het vlak van gezondheidsbeleid.

De samenwerking tussen school en CLB is vastgelegd in een beleidsplan en een jaarlijkse afsprakennota. Deze afspraken en prioriteiten vertrekken nog weinig vanuit beschikbare input- en contextgegevens. De klasleerkrachten zijn niet rechtstreeks betrokken bij het tot stand komen van deze afspraken. Het schoolwerkplan bevat ook een visietekst over de gedeelde verantwoordelijkheid binnen een continuüm van zorg. De vertrouwdheid met dit document en de impact op de klaspraktijk is echter nog beperkt.

Vanuit geregeld overleg tussen de CLB-medewerker, de directeur en de zorgcoördinator groeien praktische werkafspraken voor concrete samenwerking. Deze komen soms ter sprake op teamvergaderingen of tijdens het MDO (multidisciplinair overleg).

Verder werkt de school samen met andere partners, zoals GON-begeleiders, revalidatiecentra en logopedisten. Wederzijdse afspraken zijn meestal in een document vastgelegd en gebeuren in overleg met het CLB.

Een kindertherapeut begeleidt enkele leerlingen op psychosociaal vlak. De school duidt dit initiatief vanuit de nood die ze bij een deel van de leerlingenpopulatie ervaart.

De school onderhoudt ook een goed contact met de pedagogische begeleidingsdienst. Een jaarlijks stappenplan omschrijft de inbreng van verschillende betrokkenen bij de implementatie van vernieuwingsprioriteiten.

Ondersteuning De school creëert een aantal ondersteunende structuren. Zo is de CLB-contactpersoon wekelijks een halve dag op school aanwezig. Een groot deel van de tijd gaat naar overleg met en coachen van de zorgcoördinator. Maar ook gesprekken met leerkrachten of ouders komen geregeld voor. Dit gebeurt meestal op vraag, maar soms neemt de CLB-medewerker het initiatief. Een drietal keer per jaar organiseert de school een MDO, waarop het zorgteam vragen rond leerbegeleiding voor sommige leerlingen uitdiept. Toch komt de ondersteuning en de gerichte coaching van leerkrachten in het handelingsgericht omgaan met leerlingen met specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften, nog eerder beperkt voor. Soms vraagt de school hierbij de medewerking van de CLB-contactpersoon.

Een meer concrete en schoolspecifieke omschrijving van doelen en werkwijze in de afsprakennota zou het team nog meer houvast kunnen bieden bij het opsporen en aanpakken van zorgvragen.

De zorgcoördinator onderhoudt goede contacten met de verschillende externe partners en streeft naar afstemming tussen de verschillende betrokkenen bij specifieke problemen.

Naast het formeel overleg tussen teamleden, GON-begeleiders en logopedisten, zijn er vaak ook informele contacten, waarbij ze informatie over de betrokken kinderen uitwisselen. Dit ondersteunt de groei in expertise van de klasleerkracht. Er zijn nog weinig initiatieven om deze expertise te laten doorstromen naar alle teamleden. De directeur stelt dat ondersteuningsnoden van individuele leerlingen zo nodig op de teamvergadering ter sprake komen. Een pedagogisch begeleider ondersteunt de school bij het uitzetten van vernieuwingsprocessen, onder meer rond differentiatie, evaluatie, schoolprofilering ... Ze woont geregeld de vergaderingen van het kernteam bij. Ze heeft ook contact met de CLB-medewerker in functie van de ondersteuning van het zorgbeleid.

Doeltreffendheid De afspraken tussen school en CLB zijn het onderwerp van een jaarlijkse evaluatie. Hiervoor reikt het CLB de school een document aan, dat dit overleg structureert. De directeur spreekt haar waardering uit over de samenwerking en wil het wekelijks contact heel graag behouden. Ook bij de evaluatie is het niet gebruikelijk om klasleerkrachten ruimte tot inbreng te bieden, bijvoorbeeld via een bevraging of een reflectie op de teamvergadering. De doeltreffendheid van de samenwerking met andere partners (behalve GON-begeleiders) verloopt vaak op een meer informele manier. Toch menen verschillende leerkrachten dat deze samenwerking effectieve ondersteuning biedt aan de betrokken kinderen.

Ontwikkeling De school toont aan dat er bereidheid en openheid is om de samenwerking met externe partners te intensifiëren en bij te sturen. Ze kan ook voorbeelden aanhalen die een merkbare evolutie onderstrepen. Vooral de afstemming met het CLB kende in een recent verleden waardevolle bijsturingen. Toch staan er volgens de school nog een aantal werkpunten op stapel. Zo wacht het team de evaluatie in andere scholen af, om te starten met een 'schoolfoto' als vertrekbasis voor een afsprakenplan. Ook de implementatie van handelingsgericht werken wacht op nieuwe impulsen. Een gezamenlijke deelname aan nascholing en regionaal overleg biedt interessante mogelijkheden om te groeien in een gedeelde visie en een complementaire werking.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De visie op evaluatiepraktijk focust grotendeels op de rapporteringsmogelijkheden. Daardoor richten leerkrachten zich vaak op wat gemakkelijk of zogenaamd 'objectief' meetbaar is. De leerplanvisie over evaluatie is veel minder richtinggevend. De directeur bundelde de gangbare evaluatiepraktijk na overleg in een visietekst. Ook deze tekst stapt al snel over naar de praktische rapporteringsafspraken. Een positieve uitzondering daarop vormt de daarin beschreven visie op de evaluatie van muzische vorming. Deze stelt een aantal doelen voorop voor ontwikkelingsgerichte feedback aan leerlingen. Opvallend is dat de tekst weinig concrete gegevens bevat over de manier waarop kleuteronderwijzers met evaluatie omgaan.

In het leerlingenrapport van de lagere afdeling verduidelijkt de school haar aanpak van rapportering aan ouders. De tekst stelt dat het rapport de totale persoonlijkheid van kinderen wil in kaart brengen, wat uit de praktijk niet echt blijkt.

Ook voor het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs steunt de klassenraad vooral op Nederlands en wiskunde. 50% is daarbij de norm, hoewel de inschatting van de klasleerkracht dit kan nuanceren. Daarnaast houdt het team ook rekening met de resultaten van de koepelgebonden eindtoetsen, hoewel die eerder voor kwaliteitszorg bedoeld zijn dan voor individuele leerlingenbeoordeling.

Opmerkelijk is ook de keuze voor een totaalprocent bij de beoordeling van leerlingen. Of dit valide en nuttige informatie is voor de ondersteuning van het leerproces kunnen teamleden moeilijk verduidelijken. Ze verklaren deze keuze veeleer vanuit de beperkingen van de gebruikte software of vanuit de wensen van ouders. Het vermelden van een klasoverzicht en klasgemiddelde, onderbouwen ze wel vanuit een functionele communicatie met de ouders. Er bestaat een impliciete consensus binnen de school over de noodzaak van observatie en over het gebruik van eigen of methodegebonden toetsen. Structurele afspraken over de functie en de aanpak van een brede evaluatiepraktijk blijven nogal vaag (behalve voor muzische vorming).

Ondersteuning

In de kleuterafdeling schatten leerkrachten de ontwikkeling van kinderen in op basis van ‘algemene’ observaties. De ‘breedte’ van deze beeldvorming is veeleer afhankelijk van de professionaliteit van de leerkracht zelf. Over de spreiding van leergebieden, over de relatie met vooropgestelde doelen of over de frequentie bestaan er weinig concrete afspraken.

De uitgebreide ontwikkelingslijsten bieden meer structuur en richten de aandacht op verschillende persoonlijkheidsaspecten van het kind. Hoewel ze meer bedoeld zijn om specifieke noden van zorgkleuters te detecteren, vullen teamleden ze voor elke kleuter in. Voor jonge kleuters gebeurt dit pas op het einde van het schooljaar, waardoor hun functie binnen leerbegeleiding beperkt blijft.

In de lagere afdeling bieden eigen of methodegebonden toetsen een kader voor evaluatie. De bijbehorende foutenanalyses geven aanwijzingen voor individuele ondersteuning of voor didactische bijsturing. Goed meetbare – vaak meer technische – competenties krijgen frequenter een (cijfer-)beoordeling. Meer complexe of moeilijker meetbare vaardigheden krijgen een minder prominente plaats. Zo komt het domein ‘spreken’ bijvoorbeeld in verschillende klassen zelden op het leerlingenrapport.

Voor muzische vorming zocht het team recent een meer passende evaluatievorm. Het portfolio ondersteunt ontwikkelingsgerichte communicatie tussen leerkracht en leerlingen en stimuleert de zelfevaluatie. De bijbehorende focuslijst biedt leerkrachten criteria bij de beoordeling van dit leergebied. Samen met (oudere) leerlingen evaluatiecriteria bedenken, is nog geen gangbare praktijk.

Dat geldt ook voor het afzonderlijke rapport voor lichamelijke opvoeding. Toch bevat dit document concrete en doelgerichte criteria per bewegingsvaardigheid, die tweemaal per jaar een beoordeling krijgen.

De aandacht voor zelfevaluatie in de bovenbouw resulteerde in een waardevol instrument, waarmee leerlingen hun welbevinden en sociaal-emotionele competenties beoordelen. Ook voor andere vaardigheden doen sommige teamleden pogingen om criterialijsten te ontwerpen.

Er zijn ook weinig richtlijnen voor het geven van (onmiddellijke) feedback tijdens activiteiten. Voor de schriftelijke feedback in werkschriften loopt de mate van ontwikkelingsgerichtheid nogal uiteen. Bij mondelinge feedback in de klas is er een merkwaardige gelijkgerichtheid: positief en aanmoedigend. Dat geldt meestal ook voor de bijkomende commentaar op het leerlingenrapport. Een softwarepakket ondersteunt de rapportering over leerlingresultaten. Driemaal per jaar koppelt de school een oudercontact aan het leerlingenrapport. Dat bevordert een duidelijke communicatie met de ouders.

Doeltreffendheid

Behalve voor muzische vorming, was de evaluatiepraktijk nog geen onderwerp van reflectie binnen het team. De wijze van rapporteren onderging wel wijzigingen in de voorbije jaren. Daardoor nam het team ook impliciet aspecten van evaluatie mee. Zo waren er al pogingen voor een evenwichtige puntenverdeling.

Voor de evaluatie van muzische vorming legde het team een waardevol traject af, vanuit een onvrede met de klassieke beoordeling in cijfers. Eerdere voorstellen, zoals de 'trotsdoos', werden door het team uitgeprobeerd en geëvalueerd. Ook het huidige portfolio komt geregeld ter sprake op teamvergaderingen.

Ontwikkeling

Het pleit voor de ontwikkelingsdynamiek binnen het team dat het bij deze doorlichting zelf feedback vroeg over dit proces. Bedenkingen over observatieprocedures in de kleuterafdeling deden de teamleden reflecteren over hun aanpak en resulteerden al in professionaliseringsvoorstellen. Het team denkt ook na over de eventuele voordelen van een digitaal observatie- en zorgsysteem, om de bereikbaarheid van leerlingengegevens en de transparantie van zorginterventies te verbeteren.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** Het beleid van de school ligt hoofdzakelijk in handen van de directeur. Zij heeft wekelijks overleg met een teamlid dat waarnemend directeur is. Samen met de zorgcoördinator vormen zij het kernteam. De directeur zoekt een evenwicht tussen de aandacht voor welbevinden van leerlingen en leerkrachten en het management van een school, waarvoor zij een duidelijke profilering nastreeft. Ze verwacht daartoe een grote inzet van teamleden. Vanuit klasbezoeken en functioneringsgesprekken wil ze sturing geven, zeker aan de jongere teamleden. Via nazicht van planningen en foutenanalyses houdt ze zicht op het klasgebeuren in de lagere afdeling; in de kleuterafdeling is dit minder gebruikelijk.
- Vaste werkgroepen zijn er niet echt, behalve de recent opgerichte werkgroep talenbeleid. Andere werkgroepen fungeren enkel tijdelijk, wanneer de nood zich stelt. De directeur verwacht wel dat iedereen een taak op zich neemt. De beide 'cultuurambassadeurs' spelen een voortrekkersrol die een kwaliteitsvolle invulling van muzische vorming op een efficiënte manier ondersteunt.
- Visieontwikkeling** De directeur probeerde de visiedocumenten van haar voorganger in een beperkt schoolwerkplan te synthetiseren. Ze vermeldt dat dit telkens wel gebeurde, na terugkoppeling met het team. Alle leerkrachten beschikken over een beknopte versie van het schoolwerkplan. Sommige beleidsteksten lijken echter nog aan impact te kunnen winnen voor het werk op de klasvloer. De profilering als 'cultuurschool' echter, berust op een gedeelde visie en is duidelijk merkbaar in het didactisch handelen van de teamleden.
- De beperkte groep en het frequente informeel overleg zorgen binnen het team voor een zekere consensus over verschillende didactische aspecten. De suggestie om in elkaars klas te hospiteren om de didactische praktijk te leren kennen, kent nog weinig bijval. Soms ontbreken nog concrete afspraken om een gedeelde visie en gelijkgerichte aanpak te realiseren.
- Besluitvorming** De school organiseert frequent teamoverleg: driewekelijks na schooltijd voor het hele team, en geregeld ook over de middag per afdeling. Vaak komen hierbij organisatorische onderwerpen aan bod. Maar de directeur noemt ook voorbeelden van meer inhoudelijke agendapunten, zoals cultuur, het portfolio, de aanpak van zorgleerlingen ...
- Ze wil kansen scheppen voor een democratische besluitvorming, maar anderzijds vindt ze dat ze soms zelf 'de knoop moet doorhakken'.
- Tussen opeenvolgende klassen – en zeker tussen parallelklassen – verloopt de samenwerking en de besluitvorming vlotter dan met niet aansluitende groepen. Toch zijn er voorbeelden van klasdoorbrekende initiatieven.

Kwaliteitszorg Zelfevaluatie in team gebeurt veeleer informeel naar aanleiding van een gezamenlijke activiteit. De school probeert via enquêtes gegevens te verzamelen in functie van outputanalyse. Een recente online bevraging van de ouders toont een vrij grote tevredenheid, maar wijst ook op de nood aan een betere communicatie. De school wil dit in de toekomst aanpakken, maar concrete voorstellen zijn er nog niet.

Een tweetal enquêtes bij de leerkrachten vragen onder meer aandacht voor planlast / overbevraging en voor ziekteverzuim. Een aantal respondenten spreekt zich niet echt positief uit over de communicatie op school. Blijkbaar zijn de gegevens nog te recent om al tot conclusies of bijsturingsvoorstellen te kunnen leiden.

Ook de leerlingen kunnen hun mening kwijt over de school. Een bevraging van de bovenbouw was hier wel de start van enkele initiatieven die pestproblemen moeten voorkomen: een ruimte om te 'chillen', muziek over de middag, een caravan op de speelplaats ...

De leerlingenraad vergadert driemaal per schooljaar, onder leiding van de zorgleerkracht. Tijdens het gesprek toonden de betrokken leerlingen dat zij een duidelijke mening en interessante ideeën hebben over sommige aspecten van het schoolleven. Ze verwoorden die op een onderbouwde en genuanceerde wijze. Ze kunnen ook een aantal realisaties opnoemen, die er op hun voorstel gekomen zijn. Wanneer een voorstel het niet haalt, krijgen ze daarvoor een motivering.

De school neemt (informeel) deel aan een aantal koepelgebonden eindtoetsen. De analyse van de gegevens is vooral een zaak van de directeur en de leerkracht van de zesde klas. Enkele jaren geleden stuurde de betrokken leerkracht 'oriëntatie in de ruimte' voor zijn klas bij op basis van de vaststellingen. Voor kwaliteitszorg op schoolniveau hanteert het team deze outputgegevens niet. De betrokken teamleden menen dat de resultaten geen aanleiding geven tot ongerustheid.

De resultaten van oud-leerlingen in het vervolgonderwijs en informele contacten met leerlingen en ouders, wijzen volgens het team op een degelijke voorbereiding. Een beperkte analyse leverde geen werkpunten op.

Met ondersteuning van de pedagogische begeleiding, hanteert de directeur een meerjarenplanning, waarin zij afgewerkte, nog lopende en komende prioriteiten in kaart brengt.

Ondanks de instroom van leerlingen uit anderstalige gezinnen en de keuze voor taalinitiatie, heeft de school nog geen talenbeleidsplan. Recent startte een werkgroep met de verkenning van dit onderwerp.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen in kaart brengen. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Het schoolteam heeft een veeleer beperkte visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties niet altijd vanuit operationele doelen. De schoolorganisatie zorgt er in zekere mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten gedeeltelijk aan bij de vooropgestelde doelen. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van een aantal teamleden, met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers richten zich op leerplandoelen bij de keuze van thema's en activiteiten.
- In beide afdelingen krijgt muzische vorming een brede en gevarieerde invulling.
- De stimulerende begeleidingsstijl van de leerkrachten zorgt voor een warm klasklimaat, dat leren en ontwikkeling ondersteunt.
- In de lagere afdeling is de preventieve basiszorg degelijk uitgewerkt.
- De onderwijzers streven naar een ontwikkelingsgerichte evaluatie bij muzische vorming.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De school onderhoudt een nauw contact met de CLB-medewerker en met de pedagogische begeleidingsdienst. Dit heeft een positieve impact op de onderwijskwaliteit.
- Het team doet inspanningen om zelfevaluatie bij leerlingen te stimuleren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De directeur volgt de klaspraktijk via klasbezoek, gesprekken en door documenten na te kijken.
- De school heeft een gedragen visie over haar profilering als 'cultuurschool' en brengt ze in praktijk.
- De 'cultuurambassadeurs' en de zorgcoördinator bieden ondersteuning op leerkrachtniveau.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuterafdeling kan de talige verrijking van thema's en speelwerkhoeken beter afstemmen op de leerlingeninstroom, met aandacht voor systematische woordenschatuitbreiding en gevarieerde talige werkvormen.
- Duidelijke afspraken voor observatie en frequent zorgoverleg kunnen de leerbegeleiding van kleuters efficiënter maken.
- Het team van de lagere afdeling kan het evenwicht tussen de domeinen van Nederlands beter bewaken. Studie van de vernieuwde eindtermen en van de leerplanvisie kan daarbij helpen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Bij de planning en evaluatie van de samenwerking met externe partners, kan de inspraak van klasleerkrachten verhogen.
- Het team kan specifieke school- en leerlingeninformatie nog sterker benutten om de doelen en de werkwijze bij de afstemming met het CLB concreet te omschrijven.
- Het team kan de visie en afspraken voor breed evalueren en opvolgen van kinderen, beter expliciteren. De groeiende expertise bij muzische vorming kan daarbij als hefboom dienen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school kan zelfevaluatie en outputanalyse gericht aanwenden in functie van kwaliteitszorg.
- Het team kan werk maken van een functioneel talenbeleid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de regelgeving

- De school moet de regelgeving in verband met de dossiers voor het getuigschrift basisonderwijs naleven.
- De school moet maatregelen nemen om de onderwijstijd in de kleuterafdeling op een efficiënte en doelgerichte wijze te benutten.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Johan KETS de inspecteur-verslaggever	Caroline VAN DER HEYDEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	